

Samfundets Skole Sentrum AS
987649348

Tilsynsrapport

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner i tilsynet med Samfundets Skole Sentrum AS. Tema for tilsynet er opplæring i og formidling av læreplanen og undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring. Vi har avdekket brudd på regelverket og vedtar at dere må rette forholdene. Dette er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

Innledning

Vi fører tilsyn med skoler som er godkjent etter privatskoleloven, jf. § 7-2 første ledd. I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller privatskoleloven med forskrifter, forutsetninger i skolens godkjenning og annet regelverk som privatskoleloven med forskrifter eller skolens godkjenning viser til.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at tilsynet skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av opplysninger på <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/personvern-for-barnehage-og-skole/behandling-av-personopplysninger-i-tilsyn/>

Vi åpnet tilsyn med Samfundets Skole Sentrum AS 29. september 2023. Vi har fått tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre tilsynet.

Vi sendte foreløpig rapport til dere 1. mars 2024. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Vi mottok tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten fra dere 15. mars 2024.

Tilsynsrapporten er et offentlig dokument.

Brudd på regelverket

Vi har kontrollert opplæring i og formidling av læreplanen, jf. privatskoleloven §§ 2-3 og 4-1, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-3 andre ledd og undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring, jf. privatskoleloven §§ 2-3 og 4-1, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-10, privatskoleloven § 3-4a og barnekonvensjonen art. 3 og art. 12. Vi har avdekket brudd på regelverket.

Kontrollspørsmål	Svar
Driver skolen virksomheten sin slik at opplæringen dekker læreplanen i faget?	Nei
Driver skolen virksomheten slik at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til læreplanen i faget?	Ja
Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne bruker undervisvurderingen til å vurdere behovet for tilpasset opplæring?	Ja
Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne i undervisvurderingen hører eleven og vektlegger elevens synspunkter ut fra elevens beste når det gjelder tilpasning av opplæringen?	Ja
Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne bruker undervisvurderingen til å gjøre tilpasninger i opplæringen ut fra den enkelte elevens evner og forutsetninger?	Ja

Våre reaksjoner

Vi har konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Styret har den øverste ledelsen av skolen, og skal se til at skolen blir drevet i samsvar med regelverket, jf. privatskoleloven § 5-2.

Pålegg om å rette forholdene

Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. privatskoleloven § 7-2 a første ledd:

Opplæring i og formidling av læreplanen

Styret må sørge for at skolen oppfyller kravene til innholdet i opplæringen og elevenes rett til å kjenne til dette, jf. privatskoleloven §§ 2-3 første ledd og 4-1 første ledd, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-3 andre ledd. Dette innebærer at:

- Skolen må drive virksomheten sin slik at opplæringen dekker læreplanen i fagene. Dere må endre undervisningen slik at den er i samsvar med godkjente læreplaner.

Hva skjer nå?

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere har rettet.

Erklæring og redegjørelse om hvordan pålegg er rettet

Styret skal erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet. Innsending av erklæringen og redegjørelsen gjør dere her, på tilsyn.udir.no.

Fristen er 29. mai 2024.

Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra melding om vedtaket har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Kunnskapsdepartementet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av departementet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Regelverk og vurdering

Gjennomføringen av tilsynet og skolens organisering

Tema for tilsynet

I tilsynet vurderer vi om opplæringen dekker læreplanene og om dere vurderer behovet for å tilpasse opplæringen. Vi har kontrollert fagene naturfag, samfunnsfag, norsk og KRLE. Dere følger LK20 i naturfag, samfunnsfag og norsk. Dere har vedtatt å bruke overordnet del og læreplanen i KRLE som Kristne Friskolers Forbund (KFF) har fått godkjent på vegne av flere kristne skoler. Dere har ikke vedtatt å bruke synliggjøringstilleggene som KFF har fått godkjent i noen av fagene.

Temaet for dette tilsynet er å kontrollere om opplæringen dekker læreplanene og om dere vurderer behovet for å tilpasse opplæringen.

Kunnskapsdepartementet har nylig bedt oss utvide temaet for det pågående tilsynet ved skolen. Ettersom rapporten til det pågående tilsynet var tilnærmet ferdigstilt, har vi valgt å gjøre ferdig denne delen av tilsynet. Vi vil før sommeren 2024 be dere om ytterligere opplysninger.

Gjennomføring av tilsynet

Rektor og fire lærergrupper som underviser i naturfag, samfunnsfag, norsk og KRLE, har besvart en egenvurdering om de kravene vi kontrollerer i tilsynet. Vi har blant annet mottatt fag- og timefordeling, årsplaner og ukeplaner i fagene naturfag, samfunnsfag, norsk og KRLE for 5., 7. og 10. trinn, samt en oversikt over lærebøker og læremateriell i disse fagene.

Vurderingstemaet i tilsynet er avgrenset til å undersøke om selve læreplanen er i samsvar med regelverket, jf. privatskoleloven § 2-3, og ikke vurdere innholdet i lærebøkene dere bruker isolert sett.

Vi gjennomførte tilsynsbesøk ved skolen 27.-29. november 2023 der vi intervjuet skoleledelsen og lærerne, og vi hadde samtale med noen elever.

Skolens organisering

Ledergruppen består av rektor og inspektørene. Inspektørene leder teammøtene som dere har én til tre ganger per måned. Kontaktlærer leder klassemøtene for alle voksne som underviser i samme klasse, én til to ganger per måned.

Dere har ukentlige fagsamlinger i kristendom, norsk, matematikk og engelsk. Det er fagkontaktene som leder fagsamlingene i norsk, matematikk og engelsk i samarbeid med ressurspersoner fra Universitetet i Agder. Skoleåret 2023/24 er "vurdering" tema for disse samlingene. Det er samarbeidsforum kirke/skole som leder fagsamlingene i kristendom.

Rektorene ved Samfundets skole Dvergsnes, Samfundets skole Oftenes og Samfundets skole Sentrum utgjør pedagogisk ledergruppe. Pedagogisk ledergruppe har møter én gang per måned. Inspektørene ved skolen i sentrum deltar på møtene.

Administrativt lederteam (ALT) består av driftsleder som styrer driftsavdelingen, hovedforstander som leder menighetsavdelingen, og rektor i sentrum som leder skolene. ALT-gruppen har ukentlige møter. ALT-gruppen skal arbeide for et godt samarbeid mellom driftsavdelingen, menighetsavdelingen og skoleavdelingene.

Dere har personalmøter for ansatte i menighet, drift og skolene én gang per halvår.

Utdanning for Samfundets skoler

Dere har en egen lærerutdanning på 60 studiepoeng som lærerne kan ta i tillegg til ordinær lærerutdanning.

Opplæring i og formidling av læreplanen

Styret må sørge for at skolen oppfyller kravene til innholdet i opplæringen og elevenes rett til å kjenne til dette, jf. privatskoleloven §§ 2-3 første ledd og 4-1 første ledd, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-3 andre ledd.

Driver skolen virksomheten sin slik at opplæringen dekker læreplanen i faget?	Vår konklusjon: Nei
<p>Rettslig grunnlag</p> <p>Elevene skal få opplæring etter skolens godkjente læreplan, jf. privatskoleloven § 2-3 første ledd. Lærerne må tilrettelegge og gjennomføre undervisningen slik at undervisningen dekker hele læreplanen. Skoleledelsen har ansvaret for at opplæringen dekker hele læreplanen i faget, jf. privatskoleloven § 4-1 første ledd. Skoleledelsen må kunne fange opp om det er deler av læreplanen som ikke er gjennomgått, på et tidspunkt som gjør det mulig for lærerne å komme gjennom hele læreplanen.</p>	
<p>Vår begrunnelse</p>	
<p>Våre observasjoner</p> <p><u>Utarbeide årsplaner</u></p> <p>Det følger av "instruks for lærer" at lærerne er ansvarlig for å levere årsplaner til rektor innen gjeldende tidsfrister. Nyansatte får tilsvarende informasjon gjennom informasjonsskrivet "veiledning til nyansatte". Det fremgår av egenerveringene og intervjuene at lærerne samarbeider om å utarbeide årsplaner i fagene med utgangspunkt i læreplanene. Det er pedagogisk ledergruppe som har utarbeidet maler for årsplanene og bestemt hva lærerne skal bruke tid på. Dere evaluerer og reviderer årsplanene jevnlig.</p> <p>Rektor opplyser at dere snakker jevnlig med lærerne om den faglige gjennomføringen av undervisningen på fagsamlinger. Lærerne opplever ikke å ha en fast arena for å diskutere læreplanene, men tenker at det hadde vært naturlig å bruke fagsamlingene der dere snakker om hvordan dere kan legge opp undervisningen, eller snakke med kollegaer utenom møtene. Lærerne gir uttrykk for at dere jobber ulikt med læreplanene, og at alle kan tilpasse årsplanen til sitt fag og til klassen. Årsplanene i naturfag, samfunnsfag, norsk og KRLE på 5., 7. og 10. trinn viser en fordeling av kompetansemålene på ukenummer, med unntak av årsplanen i KRLE på 10. trinn. Dere opplyser at årsplanene ofte følger progresjonen i en lærebok.</p> <p>Rektor minner lærerne om at de skal utarbeide årsplaner gjennom "huskeliste ved oppstart av nytt skoleår". Lærerne skal legge årsplanene i fagrommet på Google Disk før 15. september hvert år. Rektor opplyser at han gir tilbakemelding på årsplanene til den enkelte læreren, enten i form av en e-post med takk for planen, eller at rektor har gjort oppmerksom på</p>	

mangler ved planen. Lærerne skal fylle ut huskelisten og levere den til rektor med frist 15. september hvert år. Der skal de bekrefte at de har utarbeidet årsplaner for sine fag. I tilsynet har vi fått utfylte huskelister for høsten 2022 og høsten 2023 som alle er datert i august eller september. Flere av lærerne har svart at årsplanene er under arbeid eller påbegynt på det tidspunktet de leverer huskelisten. Rektor har en oversikt over "årsplaner skoleåret 2023-24" der det fremkommer om årsplanen er levert i hvilket fag og for hvilket årstrinn. Det er ikke fullt samsvar mellom hvilke årsplaner rektor har mottatt, og fagene som fremgår av fag- og timefordelingen.

Opplæring i samsvar med årsplaner

Rektor formidler en forventning om at lærerne følger årsplanene gjennom skoleåret. Det fremgår av egenerveringene og intervjuene at rektor selv vurderer at han ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp at lærerne kommer gjennom læreplanen i faget. Dere opplyser at pedagogisk ledergruppe i 2017 utarbeidet en sjekklister for "lærernes undervisnings- og vurderingspraksis", men at denne ikke ble tatt i bruk. Rektor ser at dette er et punkt dere i større grad må følge opp, og vil derfor ta i bruk sjekklister fra og med inneværende skoleår som en følge av tilsynet. Sjekklister omfatter blant annet krav om å lage årsplan med utgangspunkt i den lokale læreplanen, at årsplanen skal dekke alle kompetansemålene, og at læreren har sendt årsplanen til rektor innen fristen.

Lærerne mener at de har god oversikt over at de kommer gjennom alle kompetansemålene i fagene ved at kompetansemålene er fordelt på ukene i årsplanene, og at de dermed underviser i det som står i læreplanene i fagene som vi har kontrollert i tilsynet. Lærerne har ulike måter som de selv følger med på at de kommer gjennom læreplanene. Dere utarbeider ukeplaner til bruk for lærerne, og ukeplaner til elevene. Rektor følger ikke opp underveis gjennom året om lærerne kommer gjennom læreplanen, ut over at han går inn i fagrommet etter første halvår for å se om noen har justert planene, eller lagt inn halvårsplaner for det kommende halvåret.

Gjennom intervjuene fremgår det at dere snakker om hvordan dere kan trekke kristendommen inn i alle fagene. Dere redegjør for at dere gir elevene opplæring i det som står i læreplanene, og at dere i tillegg trekker frem hva Bibelen sier. Lærerne opplyser i intervjuene at de er opptatt av å forberede elevene til videre utdanning på offentlige videregående skoler og at elevene må forstå det som skjer utenfor menigheten og Samfundets skoler. Dette ble spesielt nevnt i de tilfellene der deres tro ikke samsvarer med læreplanene, for eksempel i naturfag, samfunnsfag og KRLE. Rektor og lærerne er tydelige på at dere både formidler innholdet i disse læreplanene og samtidig menighetens verdier og syn. Dere nevner eksempler knyttet til ekteskap, likestilling og seksuell legning der dere formidler til elevene at de må ha toleranse og forståelse for de som har andre verdier og følelser.

"Lokal læreplan i kristendom for Samfundets skoler i Egersund og Kristiansand"

Dere har vedtatt å bruke overordnet del og læreplanen i KRLE for kristne grunnskoler som KFF har fått godkjent på vegne av kristne skoler 19. juni 2020. Dere har ikke vedtatt å bruke synliggjøringstilleggene i fellesfagene naturfag, norsk, matematikk, samfunnsfag, kroppsøving og engelsk. Styringsgruppen for kristendomsfaget har på bakgrunn av KFF sin læreplan i KRLE, utarbeidet "lokal læreplan i kristendom for Samfundets skoler i Egersund og Kristiansand". Det fremgår av den lokale læreplanen at den "bygger på" læreplanen i KRLE til KFF. Styringsgruppen for kristendomsfaget mener at den lokale læreplanen samsvarer med den godkjente læreplanen, og at den dekker kompetansemålene.

Styringsgruppen har justert dokumentet "Samfundets skoler og Kunnskapsløftet" etter den nye læreplanen i 2020. Dere beskriver dokumentet som et tilleggskilde til læreplanen. I kapittel 4.8.1 om integrering av tro og fag skriver dere:

Troen på Gud som himmelens og jordens skaper og herre vil gi undervisningen og oppdragelsen et helhetsperspektiv. Læreren må presentere undervisningsstoffet på en måte som gjør det mulig for eleven å se sammenhengen mellom de ulike delene og integrere dem i et bibelsk syn på livet og tilværelsen. Det som gagner eleven for hele livet - og for evigheten - må få prege undervisningen mer enn hensynet til gode faglige resultater.

Dette innebærer at den grunnleggende vinkling av lærestoffet i noen fag vil måtte avvike fra Kunnskapsløftets tanker og ideer. Kristendomsfagets innhold skal prege all undervisning i skolen.

I kapittel 4.8 har dere beskrevet synliggjøringstillegg i norsk, engelsk, naturfag, matematikk, samfunnsfag, kunst og håndverk, musikk og kroppsøving. I norsk skriver dere blant annet:

Undervisningen må legge stor vekt på å øve elevene opp til kritisk å vurdere litterære teksters verdi i lys av de kristne, etiske normer. Kulturuttrykk kan ut fra en verdslig kulturforståelse bli vurdert som høyverdige og gode, uten at det kan vurderes på samme måte ut fra en kristen kulturnorm.

I naturfag skriver dere blant annet:

Undervisningen i naturfag vil være grunnet på det verdensbilde Bibelen beskriver, men skolen skal samtidig gi sine elever en korrekt og balansert innføring i tradisjonelle naturvitenskapelige forklaringsmodeller.

Skolestyret vedtok en justert versjon av den lokale læreplanen i KRLE 7. juni 2022. Justeringen gjelder i hovedsak pensum på 9. trinn der det er tydeliggjort at konfirmasjonsundervisningen er tatt inn i planen i større grad enn tidligere. Dette tok dere inn etter råd fra KFF. På 9. trinn er 42 kristendomstimer konfirmasjonsforberedende undervisning som forstanderne gjennomfører. Faglæreren gjennomfører resten av timene i faget. Dere har ikke opplevd at noen ikke har villet bli konfirmert. På konkret spørsmål opplyser rektor at dere må finne en løsning hvis det er noen som ikke ønsker å konfirmere seg.

Manglende kompetansemål i den lokale læreplanen og årsplanene

I den lokale læreplanen for kristendom mangler kompetansemålet "reflektere over ulike syn på kjønn og seksualitet i noen religioner og livssyn" på 10. trinn fra læreplanen i KRLE som KFF har fått godkjent. Årsplanen for 10. trinn inneholder ingen av kompetansemålene fra den lokale læreplanen. Det fremgår av årsplanen at elevene skal "gjøre rede for tros læren etter den evangelisk-lutherske bekjennelse og reflektere over innholdet" og "innhente digital informasjon og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange kristne" store deler av året. Ingen av disse målene fremgår av den lokale læreplanen. Det fremgår av den lokale læreplanen at elevene på 5. trinn skal lære om hinduisme og buddhisme. Disse religionene fremgår ikke av årsplanen for 5. trinn.

Årsplanene for naturfag, samfunnsfag og norsk for 5., 7. og 10. trinn mangler ett eller flere kompetansemål.

Våre vurderinger

Opplæringen i naturfag, samfunnsfag og norsk

Dere utarbeider årsplaner i naturfag, samfunnsfag og norsk der dere fordeler kompetansemålene fra læreplanene i LK20 gjennom året og konkretiserer disse i læringsmål. Vi ser at kompetansemålene i all hovedsak er dekket. Det mangler noen kompetansemål, men disse kan være dekket på de trinnene der vi ikke har etterspurt årsplaner. Rektor følger opp og har en egen oversikt over at alle leverer årsplaner for sitt fag.

Vi vurderer at dere har en felles fremgangsmåte for å utarbeide årsplaner i fagene, men at det er overlatt til den enkelte læreren å vurdere og følge opp at dere kommer gjennom årsplanen. Lærerne har fått beskjed om at de skal fylle ut huskelisten på begynnelsen av året, dere har gjeninnført sjekklister for lærernes undervisnings- og vurderingspraksis fra og med dette skoleåret, og rektor sjekker fagrommet for endringer i årsplanene og nye halvårsplaner. Denne oppfølgingen er imidlertid ikke tilstrekkelig for rektor til å følge opp at alle lærerne faktisk kommer gjennom læreplanen i faget.

Gjennom intervjuene har vi hørt at lærerne har et bevisst forhold til å gi opplæring etter læreplanen, men at dere i tillegg trekker frem hva som står i Bibelen. Dette, sammenholdt med formuleringene fra "Samfundets skoler og Kunnskapsløftet" kapittel 4.8 som vi har gjengitt ovenfor, innebærer en risiko for at elevene ikke får opplæring fullt ut i samsvar med læreplanen. Når det gjelder norsk, skal elevene for eksempel utvikle evne til kritisk tenkning og analysekunnskaper generelt, ikke kun i lys av de kristne, etiske normene. Når det gjelder naturfag, skal naturvitenskapen være grunnlaget for opplæringen, og ikke det verdensbildet som Bibelen beskriver. Vi trekker i tillegg frem formuleringer i årsplanen i naturfag for 7. trinn som kan tilsi en ytterligere risiko for at dere ikke fullt ut følger den sentrale læreplanen. Dere skriver blant annet under "vitenskapen og noen problemstillinger":

Det er viktig at elevene får grundig, relevant og seriøs informasjon om vitenskapen og forskning som er gjort, - og svakheter og styrker ved dette arbeidet. Det kan styrke troen på Gud, - for når man setter seg inn i vitenskapen, ser en at

mye er "tynt", dvs. at når du kommer et stykke, mangler det alltid bevis. Man står igjen med en hypotese.

En slik formulering fremstår å være i strid med det som følger av "om faget" i læreplanen. Når dere skal gi opplæringen i faget, må dere følge hele læreplanen og ikke bare kompetansemålene. Opplæringen skal være i samsvar med hele læreplanen. Det er derfor viktig å balansere det som fremgår av de kristne verdiene som følger av KFF sin overordnede del, med det som fremgår av læreplanen.

Dere har synliggjøringstillegg i åtte fag som dere ikke har søkt om godkjenning for. Disse tilleggene inneholder formuleringer som innebærer en risiko for at elevene ikke får opplæring i samsvar med læreplanene i de øvrige fagene ut over KRLE. Det er ikke opp til dere å bestemme at opplæringen skal avvike fra det som følger av de sentrale læreplanene, jf. sitatet under "våre observasjoner".

Vi vurderer det som sannsynliggjort at elevene ikke fullt ut får opplæring i samsvar med læreplanene i norsk, samfunnsfag og naturfag.

Opplæringen i KRLE

I KRLE skal dere følge læreplanen som KFF har fått godkjent på vegne av mange kristne skoler. Dere har imidlertid utarbeidet en egen lokal læreplan som dere selv har vurdert er i samsvar med læreplanen til KFF. Det er ikke opp til dere selv å vurdere dette. Det følger av privatskoleloven § 2-3 at dere skal gi opplæring i læreplaner godkjent av oss.

Vi ser at den lokale læreplanen inneholder alle unntatt ett av kompetansemålene på 10. trinn i KFF sin læreplan, og på den måten kan se ut til å dekke nesten hele læreplanen, men årsplanen for 10. trinn inneholder ingen av kompetansemålene fra den lokale læreplanen. Ukeplanene for 10. trinn er for lite detaljerte til å si noe om gjennomføringen. Ukeplanene for 5. trinn og 7. trinn ser ikke ut til å dekke årsplanene fullt ut. Blant annet fremgår det ikke at elevene har fått all den planlagte opplæringen med utgangspunkt i læreboken i fremmede religioner og livssyn.

I den lokale læreplanen har dere ikke inkludert tekstene "fagets relevans og sentrale verdier", "kjerneelementer", "tverrfaglige temaer" og "grunnleggende ferdigheter" fra den godkjente læreplanen til KFF. Dette er sentrale tekster når det gjelder å forstå kompetansemålene, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-3. "Fagets relevans og sentrale verdier" understreker for eksempel at elevene skal bli kjent med verdiene som skolen og samfunnet bygger på, og hvordan de er forankret i kristendommen og kommer til uttrykk i andre religioner og livssyn. Videre fremgår det at elevene skal bli kjent med bredden av religiøse og ikke-religiøse livssyn. I deres lokale læreplan har dere skrevet at "det er et behov for å orientere elevene om andre religioner og livssyn". Ordet "orientere" fremstår som noe annet enn å gi opplæring i andre religioner og livssyn.

Vi vurderer at elevene ikke får opplæring i samsvar med den godkjente læreplanen i KRLE.

Dere har besluttet å gjennomføre konfirmasjonsundervisningen som en del av KRLE-faget på 9. trinn. I tilsynet vurderer vi kun om opplæringen er i samsvar med læreplanen og tar ikke stilling til organiseringen av konfirmasjonsundervisningen.

Deres tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten og vår vurdering

Vi har tatt deres tilbakemelding i punktene 1 og 2 til etterretning og endret teksten under "våre observasjoner".

Når det gjelder punkt 3 om bruken av læreplanen i KRLE, opprettholder vi vår vurdering og konklusjon. Dere redegjør for at deres intensjon og hensikt er å følge læreplanen til KFF. Dere har derfor ment at denne læreplanen gjelder i tillegg til den lokale læreplanen dere har utarbeidet. Vi oppfatter at dere ser at læreplanen til KFF ikke er tilstrekkelig kjent for lærerne, og dere ser behov for å iverksette tiltak for at opplæringen i KRLE skal skje i samsvar med den godkjente læreplanen. Dere redegjør for at dere skal sørge for at det manglende kompetansemålet på 10. trinn kommer inn i planen og deres læremateriell, samt at dere skal omformulere teksten knyttet til å gi elevene opplæring om andre religioner og livssyn.

Vår konklusjon

Vi vurderer at skolen ikke driver virksomheten slik at opplæringen dekker læreplanen i fagene. Videre vurderer vi at dere gir opplæringen i KRLE med bakgrunn i lokal læreplan og synliggjøringstillegg i mange fag som dere ikke har søkt om godkjenning for.

Driver skolen virksomheten slik at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til læreplanen i faget?

Vår konklusjon:
Ja

Rettslig grunnlag

Elevene skal være kjent med læreplanen i fagene, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-3 andre ledd. Kompetansemålene i læreplanen danner grunnlaget for vurdering, og elevene skal derfor kjenne til læreplanen. Skolen må drive virksomheten slik at lærerne gjør elevene kjent med læreplanen, jf. privatskoleloven § 2-3 første ledd.

Vår begrunnelse

Våre observasjoner

Det fremgår av egenvurderingene og intervjuene at lærerne i hovedsak presenterer og formidler årsplanen til elevene på starten av skoleåret, og at de går gjennom kompetansemålene. Lærerne bryter kompetansemålene ned i læringsmål som de presenterer for elevene. Det er ulikt hvordan lærerne gjør elevene kjent med hva læreplanen, men alle gjør elevene kjent med mål for opplæringen. Noen formidler kompetansemålene når elevene starter med et nytt tema, mens andre presenterer læringsmålet for økten på starten av hver time. Noen lærere tar opp årsplanen mot slutten av skoleåret for å avdekke om det er noen mål elevene føler at de har jobbet for lite med.

Elevene bekrefter i samtalene at de har sett læreplanene i fagene, og at lærerne forklarer hva elevene skal lære i timene.

Rektor redegjør for at de lokale årsplanene er tilgjengelig for elever og foreldre på skolens hjemmeside. Rektor formidler til lærerne at de skal gjøre elevene kjent med læreplanen i faget, og følger opp at lærerne faktisk gjør dette. Dette skjer når dere har fagsamlinger knyttet til vurdering i fag. Dette blir samtidig en del av påminnelsen lærerne får gjennom sjekklisten, jf. forrige spørsmål. I sjekklisten for lærernes undervisnings- og vurderingspraksis fremgår det at lærerne skal svare på om de bryter ned kompetansemålene til læringsmål for uken eller den enkelte timen, hvordan de gjør elevene kjent med læringsmålene for den enkelte arbeidsøkten, og om elevene vet hvilke kompetansemål opplæringen er knyttet til. Dere opplever i tillegg at en del av læreverkene har gode tekster som bidrar til at elevene blir gjort kjent med kompetansemålene i fagene.

Våre vurderinger

Rektor og lærerne redegjør for den samme fremgangsmåten når det gjelder arbeidet med å formidle læreplanen til elevene. Vi vurderer at dere har en felles praksis for dette. Dere formidler ikke selve læreplanene til elevene. Dere redegjør imidlertid for at dere utarbeider årsplaner basert på den gjeldende læreplanen i faget. Når dere formidler årsplanen til elevene, innebærer det at dere har gjort elevene kjent med hva de skal lære i faget. Dere konkretiserer kompetansemålene i læringsmål som er det dere i hovedsak formidler til elevene.

Vi ser at rektor gir muntlige føringer for at lærerne skal gjøre elevene kjent med læreplanen. Det fremstår som om det er opp til den enkelte læreren hvordan de skal gjøre det. Rektor følger opp at lærerne følger føringen gjennom fagsamlingene og sjekklisten. Vi har forstått at det kun er en femtedel eller sjettedel av lærerne som skal fylle ut sjekklisten, slik at denne alene ikke er tilstrekkelig til å følge opp alle lærerne. Oppfølgingen gjennom fagsamlingene vil imidlertid være egnet til å formidle og følge opp føringene fra rektor. Basert på informasjonen gjennom egenvurderingene, intervjuene og samtalene finner vi det sannsynliggjort at dere gjør elevene kjent med hva de skal lære.

Vår konklusjon

Vi vurderer at skolen driver virksomheten sin slik at lærerne oppfyller elevenes rett til å kjenne til læreplanen i faget.

Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

Styret må sørge for at skolen vurderer og følger opp den enkelte elevens utbytte av opplæringen, jf. privatskoleloven §§ 2-3 og 4-1, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-10, privatskoleloven § 3-4a og barnekonvensjonen art. 3 og art. 12.

Underveisvurderingen skal være en integrert del av opplæringen, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-10 første ledd. Skolen må drive virksomheten sin slik at underveisvurderingen blir gjennomført, jf. privatskoleloven §§ 2-3 første ledd og 4-1 første ledd.

Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne bruker underveisvurderingen til å vurdere behovet for tilpasset opplæring?

Vår konklusjon:
Ja

Rettslig grunnlag

Lærerne skal bruke underveisvurderingen til å vurdere behovet for tilpasset opplæring, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-10. Opplæringen skal være tilpasset evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, jf. privatskoleloven § 3-4a.

Vår begrunnelse

Våre observasjoner

Dokumentet "rutine for underveisvurdering" omhandler blant annet underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring. Rutinen beskriver at dere skal gjennomføre en systematisk kartlegging ved hjelp av et prøveprogram fastsatt av spesialpedagogisk team. Teamet består av spesialpedagogisk leder, rektor, sosiallærer og helsesykepleier. Det fremgår at rektor ved skolestart hvert år gir ut en oversikt over alle prøver og tester, og hvem som er ansvarlige for disse. Fagkontaktene i norsk, engelsk og matematikk har ansvaret for at kartleggingstestene og prøvene blir gjennomført. Fagkontaktene ber faglærerne gjennomføre testene og prøvene, og fagkontaktene samler resultatene etter hvert som de foreligger. Fagkontaktene samarbeider med rektor og inspektører når det gjelder å drøfte resultatene av kartleggingen og vurdere behovet for tiltak. Videre i rutinen følger et årshjul som viser tidspunkt for kartlegginger og tester, samt elevsamtaler og foreldresamtaler.

Rektor og lærerne redegjør nærmere for årshjulet i egenvurderingene og intervjuene. Dere opplyser at det er rektor og fagkontaktene sitt ansvar å gi lærerne beskjed om å følge opp årshjulet. Dette er tema på planleggingsdagene i august der dere minner lærerne om å gå gjennom dokumentet "huskeliste ved oppstart". Lærerne skal fylle ut huskelisten og levere den til rektor med frist 15. september hvert år. Der skal de bekrefte at de har gjort seg kjent med ulike rutiner for underveisvurdering. I tilsynet har vi fått utfylte huskelister for høsten 2022 og høsten 2023 som alle er datert i august eller september. Alle lærerne bekrefter at de har gjort seg kjent med rutinene.

Det er et eget punkt i huskelisten at lærerne skal gjøre seg kjent med rutinen for underveisvurdering og rutinen for undervisnings- og vurderingspraksis ved skolen. Den sistnevnte rutinen er en sjekklister som skal være kjent og gjelde for alle som arbeider på skolen. Rektor opplyser at en femtedel eller sjettedel av personalet skal fylle ut sjekklister hvert semester. Rektor velger lærer og fag og følger opp det som kommer frem. Dere deler erfaringene med personalet for felles læring. I sjekklister skal lærerne blant annet svare på:

- melder du fra til kontaktlærer/faglærer og leder for det spesialpedagogiske arbeidet om elever som kan få problemer med å nå målene i faget ditt, og som eventuelt trenger utredning, testing, individuell tilrettelegging
- har du rutine for å sende resultater fra kartleggings-, karakter- og læringsstøttende prøver til rektor / leder for det spesialpedagogiske arbeidet ved skolen
- bruker du undervisvurdering som redskap i læreprosessen - denne gis løpende og kan være både skriftlig og muntlig

Dere redegjør for at dere jobber med å kartlegge terskelen for hva som er tilpasset opplæring, og når dere må henvise til PPT. Lærerne redegjør i egenvurderingene og intervjuene for at dere kontinuerlig bruker undervisvurderingen for å vurdere behovet for å tilpasse undervisningen ut fra elevens ferdigheter og kompetanse i faget. Dere erfarer hvilket utbytte elevene har av ulike arbeidsmåter og vurderingspraksiser, og tilpasser ved behov til neste time. Dere diskuterer tilpasning av undervisningen på teammøtene og klassemøtene. I teammøtene diskuterer dere på et overordnet nivå hvordan dere bruker undervisvurderingen som grunnlag for å gjøre tilpasninger. Referatene fra teammøtene viser for eksempel at dere diskuterer organisering av soner. På klassemøtene diskuterer dere mer konkret for den enkelte eleven. Dette fremgår av referatene fra klassemøtene.

Det fremgår av "instruks for fagkontakt" at fagkontakten skal være en ressursperson som kan veilede klassestyrer og faglærere i hvordan de kan hjelpe elever som trenger ekstra hjelp i faget. Dere har fagsamlinger for faglærerne i norsk, engelsk og matematikk der de som underviser i fagene, kan diskutere seg imellom. I år har dere slått fagsamlingene sammen når temaet er undervisvurdering. Dere jobber for å bli mest mulig like når det gjelder undervisvurderingen, for eksempel skal dere ha en kolonne i årsplanene om hvordan dere vurderer. Dette er ikke skriftliggjort. I intervjuene fremkommer det at lærerne ikke opplever at dere har felles føringer for arbeidet med å vurdere behovet for tilpasset opplæring, eller at det er en felles praksis blant lærerne. Flere av lærerne nevner at de har autonomi.

Våre vurderinger

Vi ser at lærerne er bevisste på å bruke undervisvurderingen til å vurdere behovet for tilpasning av opplæringen til den enkelte eleven, og at dette er noe dere gjør kontinuerlig. Dere har en fast praksis for å bruke tester og resultater fra nasjonale prøver for å vurdere behovet for tilpasset opplæring gjennom skoleåret, slik at dere har et bredt grunnlag å vurdere elevene på bakgrunn av. Rektor og fagkontaktene gir føringer for arbeidet gjennom rutiner for arbeidet. Oppgavefordelingen mellom fagkontaktene og faglærerne fremstår som avklart.

Alle lærerne skal fylle ut huskelisten og levere den til rektor innen en gitt frist. Dette er et egnet tiltak for å minne alle ansatte på hva de må huske ved skolestart og hvilke rutiner de må gjøre seg kjent med. Sjekklisten for undervisnings- og vurderingspraksis blir imidlertid kun fylt ut av en femtedel eller sjettedel av lærerne per semester, levert til rektor og gjennomgått i samtale med rektor. Dette tiltaket i seg selv er dermed ikke tilstrekkelig til at rektor kan være trygg på at alle ansatte gjør seg kjent med undervisnings- og vurderingspraksisen ved skolen. I tillegg er sjekklisten nettopp tatt i bruk igjen i forbindelse med dette tilsynet, slik at det er for tidlig å se at dette vil bli en fast praksis.

Selv om dere legger opp til å drøfte erfaringer i personalgruppen for felles læring, fremstår ikke dette som tilstrekkelig for å få til en felles praksis. Vi viser her til at dere selv opplyser at dere arbeider for å få til en mer lik praksis, samt at lærerne ikke opplever at dere har felles føringer for arbeidet med å vurdere behovet for tilpasset opplæring, og en felles praksis. Dere må komme frem til en felles terskel for hva som er tilpasset opplæring innenfor den ordinære opplæringen, og når dere må henvise til PPT.

Deres tilbakemelding på foreløpig tilsynsrapport og vår vurdering

Dere opplyser at dere snakker med lærerne om grensen mellom tilpasset opplæring og henvisning til PPT. Dere tar dette opp når dere har fagsamlinger om spesialundervisning. Skolens spesialpedagogiske team har månedlige møter med to saksbehandlere fra PPT. I disse møtene kan kontaktlærerne melde inn ønske om å drøfte elever anonymt i de tilfellene de er usikre på om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Lærerne mottar råd for videre kartlegginger og tilpasninger, eller dere konkluderer med henvisning til PPT. Dere mener derfor at dere jobber systematisk og grundig med begrepene tilpasset opplæring og spesialundervisning.

Dere kommer med delvis ny informasjon i tilbakemeldingen. Vi vurderer at både fagsamlinger og faste møter med PPT er egnede tiltak for å drøfte og avklare grensen mellom tilpasset opplæring og behovet for henvisning til PPT. Ved at dere snakker sammen på fagsamlingene, kan det bidra til mer lik praksis av hvilke tilpasninger dere kan gjøre innenfor den ordinære opplæringen. Videre kan det bidra til en mer lik praksis av når dere må henvisne til PPT. Det samme gjelder dialogen med PPT som kan bidra til å finne frem til egnede tilpasninger av opplæringen innenfor det ordinære opplæringstilbudet. I utgangspunktet er det kun de lærerne som har vurdert at det er et behov for å drøfte eleven anonymt, som kan nyttiggjøre seg denne arenaen. Det er derfor viktig at dere legger til rette for erfaringsspredning for å komme frem til en felles praksis. Vi vurderer at dere har iverksatt egnede tiltak, og vi endrer derfor vår konklusjon knyttet til dette kravet.

Vår konklusjon

Vi vurderer at skolen driver virksomheten sin slik at lærerne bruker undervisvurderingen til å vurdere behovet for tilpasset opplæring.

Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne i undervisvurderingen hører eleven og vektlegger elevens synspunkter ut fra elevens beste når det gjelder tilpasning av opplæringen?

Vår konklusjon:
Ja

Rettslig grunnlag

Lærerne skal tilpasse opplæringen til den enkelte elevens evner og forutsetninger, jf. privatskoleloven § 3-4a. Dette innebærer at lærerne skal vurdere og prøve ut ulike tiltak. I vurderingen av tiltak skal lærerne legge vekt på elevens beste. Det er en forutsetning at eleven blir hørt og får si sin mening, og at elevens beste blir tillagt stor vekt, jf. barnekonvensjonen art. 3 og art. 12.

Vår begrunnelse

Våre observasjoner

Rektor opplyser i egenvurderingen og intervjuene at han formidler til lærerne ved ulike anledninger at de skal samtale med elevene. Dere opplever at det er ulikt hvordan dere hører elevene. Resultatene fra Elevundersøkelsen de siste årene har vist at skolen scorer lavt på elevmedvirkning. Pedagogisk ledergruppe har tatt opp elevmedvirkning på fagsamlinger og teammøter. Rektor opplyser at han er med på teammøter. Teamene har snakket om hvordan dere kan få til elevmedvirkning i praksis. Pedagogisk ledergruppe oppfatter at dette er et arbeid som krever tid og som dere må ha fokus på videre. Dere er med på DeKomp i inneværende skoleår der elevmedvirkning er i fokus. Skolens ledelse har hatt fokus på dette i strategiplanen for 2023.

Det fremgår av egenvurderingene og intervjuene at lærerne har jevnlig dialog med elever og foreldre om elevenes trivsel og utvikling. Dere viser til elevsamtalene som en kilde til informasjon om hvordan elevene opplever at det går i de enkelte fagene. Dere hører kontinuerlig med elevene om hvordan de vil ha opplæringen og hvilke tilpasninger de ønsker innenfor metoder og læringsstrategier. Dere nevner som eksempel at dere av og til lager vurderingskriterier sammen slik at elevene skal få vise hva de kan. Dere prøver å variere undervisningen slik at den favner alle, og samtidig slik at den enkelte eleven føler at tilpasningen er til hjelp. Dere tar elevnotater fra samtaler og vurderinger som dere lagrer i Visma Flyt Skole.

Rektor følger opp lærerne gjennom å snakke med dem om den utfylte sjekklisten for undervisnings- og vurderingspraksis. Rektor etterspør både om lærerne gjør det som står der, og hvordan de gjør det.

Våre vurderinger

Vi ser at rektor gir føringer for og legger til rette for diskusjoner om hvordan dere kan høre elevene i arbeidet med å tilpasse opplæringen. Vi har hørt eksempler på hvordan den enkelte læreren involverer elevene for å tilpasse opplæringen. Dette fremstår som tiltak ut fra den enkelte lærerens initiativ og ikke en felles praksis, men vi vurderer likevel at lærerne hører den enkelte eleven og gjør tilpasninger ut fra hva som er til det beste for eleven.

Rektor følger opp at lærerne følger føringene ved at han samtaler med lærerne om oppfølgingen av sjekklister, samt at han deltar på teammøter. Dere har en fast praksis for å lagre notater fra elevsamtaler og vurderinger som er sentrale for oppfølgingen og vurderingen av elevene. Ved å samle notatene i et felles system, reduserer det sårbarheten for at viktig informasjon om elevens synspunkter ikke blir hensyntatt.

Vi ser at dere har et pågående arbeid med elevmedvirkning dette skoleåret. Dette, kombinert med at dere hører elevene, gjør at vi vurderer at kravet er oppfylt.

Deres tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten og vår vurdering

Vi har innarbeidet dere tilbakemelding i punkt 5 under "våre observasjoner" og "våre vurderinger" når det gjelder lagring av intervjunotater.

Vår konklusjon

Vi vurderer at skolen driver virksomheten sin slik at lærerne i underveisvurderingen hører eleven og vektlegger elevens synspunkter ut fra elevens beste når det gjelder tilpasning av opplæringen.

Driver skolen virksomheten sin slik at lærerne bruker underveisvurderingen til å gjøre tilpasninger i opplæringen ut fra den enkelte elevens evner og forutsetninger?

Vår konklusjon:
Ja

Rettslig grunnlag

Lærerne skal bruke underveisvurderingen til å gjøre tilpasninger i opplæringen, jf. forskrift til privatskoleloven § 3-10. Opplæringen skal være tilpasset evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, jf. privatskoleloven § 3-4a.

Vår begrunnelse

Våre observasjoner

Rektor gir føringer for arbeidet med å tilpasse opplæringen gjennom rutiner og sjekklister. Lærerne redegjør for at dere diskuterer tilpasning av opplæringen på klassemøter og deler tips med hverandre på hvordan dere kan tilpasse. Noen av vurderingene gjør dere i faggrupper og team. Dere opplever at dere har en felles rutine for denne måten å jobbe på, selv om dere gjør det litt ulikt.

Det fremgår av "instruks for lærer" at lærerne er ansvarlig for å skaffe seg best mulig kjennskap til forutsetninger, evner og interesser hos elevene og hjelpe og rettlede dem i faglige spørsmål med sikte på best mulig trivsel og utvikling i skolen. Det samme fremgår av "instruks for kontaktlærer". Dere har en logg for hver klasse som alle lærerne kan se. Dere opplever at dere er en liten skolen, slik at dere har oversikt over elevene. En vikar kan ikke sette seg inn i alt som gjelder den enkelte eleven, men vikaren kan bruke noe fra det dere har lagret på Google disk.

Det fremgår av egenvurderingene og intervjuene at lærerne gjør fortløpende justeringer i arbeidsprosessen ut fra hva elevene mestrer. Noen av lærerne trekker frem "magefølelsen" til bruk i tilpasningen i tillegg til resultater av tester og prøver. Elevene har ulike fysiske soner for fellesundervisning, gruppearbeid og individuelt arbeid. Dere gir mange eksempler på hvordan dere tilpasser opplæringen. Dere gir for eksempel ulike lekser til elevene ut fra ulike nivåer på Gyldendals læreverker. Dere kan for eksempel si at elevene kan begynne på ulike nivåer, eller gjennomføre deler av en test.

Videre kan dere tilpasse ved å be elevene lese opp på film hvis de har problemer med å skrive, og i gruppearbeid kan noen få tilbud om å presentere alene og ikke i gruppe. Dere nevner som eksempel at hvis elevene har lesevaner, får de lyd støtte, og at hvis elevene har nytte av skriverammer, får de det sammen med oppgaven. Elevene får tilbud om lesekurs.

Våre vurderinger

Dere viser en bredde i eksempler på måter dere faktisk tilpasser opplæringen til elevene på i alle fagene. Dere gjør tilpasninger i arbeidsmåter, læringsstrategier, selve opplæringssituasjonen, lekser og vurderingssituasjoner. Vi ser at dere gjør nødvendige tilpasninger til elever som trenger det.

Vi ser at rektor gir føringer for og legger til rette for diskusjoner om hvordan dere kan tilpasse opplæringen til den enkelte eleven. I det daglige er det fagkontaktene som følger opp at lærerne i de ulike gruppene faktisk bruker underveivurderingen til å tilpasse undervisningen. Selv om lærerne selv opplever at dere ikke har en felles praksis, vurderer vi at dere tilpasser opplæringen på en slik måte at elevene får opplæring ut fra sine evner og forutsetninger. Videre ser vi at rektor følger opp arbeidet gjennom dialog med fagkontaktene og gjennom samtaler med lærerne om deres utfylte sjekklister. Vi har tidligere nevnt at det er for tidlig å legge sjekklisten til grunn som en fast praksis når dette er det første året dere har gjenopptatt bruken av den. Men på dette punktet vurderer vi at tilretteleggingen for diskusjoner mellom lærerne på klassemøter, i faggrupper og team der også rektor er til stede, ivaretar i tilstrekkelig grad behovet for oppfølging.

Vår konklusjon

Vi vurderer at skolen driver virksomheten sin slik at lærerne bruker underveivurderingen til å gjøre tilpasninger i opplæringen ut fra den enkelte elevens evner og forutsetninger.

Med hilsen

Marianne Bækken Granlund
avdelingsdirektør

Tone Elisabeth Skavhaug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent